

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de avocații Rusev Serghei și Gîjdianu Anatolie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

BARAN Tudor XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.06.2016 – 06.07.2018;

Instanța de apel: 25.07.2018 – 30.01.2019;

Instanța de recurs: 15.04.2019 – 29.05.2019.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 6 iulie 2018, Baran T. a fost achitat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate: Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V., au fost respinse, ca neîntemeiate.

2. Prin rechizitoriu, minorul Baran T. a fost învinuit că, la 22 august 2015, în jurul orei 10.40, fără a deține permis de conducere, conducând automobilul de modelul „Ford Tranzit” cu n/î XXXXX, care era într-o stare tehnică bună, se deplasa pe traseul național R-56 din preajma sat. Lingura r-nul Cantemir în direcția or. Cantemir, unde încălcând cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009 și anume:

- pct. 10 alin. (1) lit. a), b), care prevede că: „*persoana care conduce un autovehicul trebuie să fie aptă din punct de vedere psihofiziologic și medical*” și „*trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posedă dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum*”;

- pct. 10 alin. (2) lit. a) - care stabilește că: „*persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede: permisul de conducere, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus*”;

- pct. 32 alin. (2) lit. b) alin. (3), alin.(5) - *conducătorul de vehicul trebuie să semnalizeze corespunzător cu semnalizatoarele de direcție, înainte de a efectua manevra (preselectare a benzii, virare, întoarcere). Semnalizarea cu semnalizatorul de direcție sau cu brațul trebuie efectuată din timp, înaintea manevrei și întreruptă imediat după efectuarea ei. Presemnalizarea oricărei manevre se va efectua ulterior asigurării că prin această manevră nu se vor crea obstacole altor participanți la trafic;*

- pct. 39 alin. (1) - *înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic;*

- pct. 45 alin. (1), alin. (2) - *conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori:*

a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția;

b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase;

c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii;

d) situația rutieră, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Baran T. fără a ține permanent seama de împrejurări, nu a apreciat corect situația rutieră manifestând imprudență, astfel nu a reacționat adecvat în timp ce automobilul de model „VW Passat” cu n/î XXXXX efectua regulamentar depășirea, și neasigurându-se că nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți, a efectuat manevra de virare la stânga spre un drum adiacent nesemnalizată din timp, dar nu a păstrat poziționarea pe banda de circulație și nu a redus viteza de deplasare la apariția situațiilor de pericol, neisprăvindu-se cu conducerea automobilului a ieșit prin cotire bruscă pe contrasens și a tamponat lateral dreapta automobilul de model „VW Passat” cu n/î XXXXX în raport cu direcția de deplasare a mijlocului de transport, schimbându-i direcția de deplasare cu deraparea acestuia de pe carosabil în partea stângă pe acostament cu ciocnire frontală de un copac de pe marginea traseului.

În urma accidentului rutier, pasagerilor din automobilul de model „VW Passat” cu n/î XXXXX, lui Pasat V., conform concluziilor Raportului de expertiză medico-legală nr. 157D din 11.12.2015, i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămări corporale medii și lui Pasat S., conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 176 D din 29.12.2015, i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămări corporale medii.

Fapta incriminată inculpatului Baran T., de către procuror, a fost încadrată juridic în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, conform indicilor: *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul Chiriakov Gr. în numele părților vătămate.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, din motivul ilegalității acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Baran T. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, prin prisma art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 1 an. Totodată, procurorul a solicitat și încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3281,54 lei.

În motivarea cererii de apel, procurorul a invocate următoarele argumente:

- la adoptarea sentinței de achitare instanța de judecată nu a ținut cont de declarațiile părților vătămate: Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V., care au menționat că la volanul automobilului de model „VW Passat” la 22 august 2015 se afla Pasat Vs., care se deplasa regulamentar în spatele automobilului „Ford Tranzit”. Conducătorul automobilului de model „VW Passat”, Pasat Vs., a semnalizat și a început efectuarea manevrei de depășire. Până la începerea depășirii conducătorul automobilului „Ford Tranzit” nu a semnalizat faptul virării la stânga.

- tot din declarațiile părților vătămate s-a stabilit că conducătorul automobilului „Ford Tranzit” a început să vireze la stânga în momentul în care automobilul de model „VW Passat” se deplasa paralel cu automobilul Ford Tranzit;

- atât de instanța de judecată cât și de inculpat se pune la îndoială faptul semnalizării depășirii de către Pasat Vs., însă ținând cont de Regulamentul circulației rutiere în cazul în care conducătorul auto s-a angajat în depășire, conducătorul automobilului ce urmează a fi depășit trebuie să-i permit efectuarea manevrei;

- conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 22 august 2015 a fost stabilit locul ciocnirii autoturismelor, fiind pe traseu înaintea intersecției pe partea stângă la distanța de 1,7 m perpendicular până la marginea carosabilului;

- declarațiile martorului Baran E. urmau să fie apreciate critic, întrucât aceasta este mama inculpatului Baran T., nu este conducător auto și ținând cont de structura tehnică a automobilului „Ford Tranzit” nu avea posibilitatea reală de a observa faptul dacă Baran T. a semnalizat virarea la stânga, de asemenea nu putea observa dacă automobilul de model „VW Passat” a semnalizat efectuarea manevrei de depășire;

- Baran T. la momentul producerii accidentului era minor, nu dispunea de permis de conducere și nu avea nici experiență în conducerea mijloacelor de transport, deci nu cunoștea regulile de circulație rutieră ceea ce a dus la ignorarea regulilor de circulație și ca rezultat s-a produs tamponarea.

3.2. Avocatul Chiriakov Gr. acționând în interesele părților vătămate a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Baran T. să fie condamnat în baza infracțiunii imputate prin rechizitoriu, cu stabilirea pedepsei în limitele sancțiunii prevăzute la articolul respectiv și cu admiterea acțiunii civile și satisfacerea pretențiilor așa cum au fost formulate în cererea de chemare în judecată.

În argumentarea apelului, avocatul a invocat că:

- prima instanță, pronunțând hotărârea în cauză, incorect a apreciat circumstanțele acesteia precum și probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate sub toate aspectele în cadrul cercetării judecătorești și ca urmare a pronunțat o hotărâre bazată pe presupuneri și raționamente ireale făcute cu scopul de a-l îndreptăți pe inculpat;

- instanța nu a reținut că persoanele vătămate au făcut declarații sub jurământ, fiind avertizați în modul stabilit de răspundere penală, iar inculpatul a făcut declarațiile sale cu scop de a se eschiva de răspunderea penală;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpatul Baran T. în timpul comiterii accidentului rutier din 22 iulie 2015, conducând automobilul de model „Ford Tranzit”, care este un microbuz cu o capacitate de greutate sporită, nu deținea permis de conducere, era minor și avea o vârstă de 16 ani, neavând nici capacitatea deplină de exercițiu, în aceste circumstanțe inculpatul nici nu putea să fie apt din punct de vedere psihofiziologic și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță un vehicul pe drum, cu atât mai mult că acesta nici nu poseda careva cunoștințe obținute în modul stabilit la școlile de instruire auto;

- prima instanța trebuia să ia în calcul că conform Regulamentului circulației rutiere, în timpul conducerii mijlocului de transport, înainte de a vira la stânga, inculpatul era obligat să se asigure nu numai dacă există în deplasare mijloace de transport din sens opus, dar și din spate și dacă acestea n-au purces la manevra de depășire;

- conform rapoartelor de expertiză judiciară auto tehnică nr. 06677 din 8 decembrie 2015 și nr. 1868 din 5 iunie 2016 în momentul coliziunii partea dreaptă din față a automobilului de model „VW Passat” a intrat în contact cu partea stânga laterală a automobilului „Ford Tranzit”, în urma comparării mijloacelor de transport a fost stabilit că axele lor longitudinale se află la un unghi de aproximativ 30 grade, totodată, s-a mai stabilit că, cauza imediată a depresurizării roții din față a automobilului „Ford Tranzit” a avut loc ca urmare a aplicării unor sarcini dinamice excesive, cu caracter de impact, apărute în momentul tamponării mijloacelor de transport;

- reieșind din rapoartele menționate supra, deteriorările autovehiculelor și unghiului axelor acestora în momentul tamponării, rezultă că impactul între mijloacele de transport a avut loc când automobilul „VW Passat” era în depășire în raport cu automobilul „Ford Tranzit”.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 ianuarie 2019, apelurile declarate au fost admise, cu casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Baran T. a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul la 6000 lei.

Potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod penal, instanța i-a explicat inculpatului dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie, în acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

A fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, pentru efectuarea expertizei în mărime de 328,54 lei, din contul inculpatului.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Baran T. în beneficiul părților vătămate:

- cu titlu de prejudiciu material (pentru tratament) suma de 14903,19 lei;

- cheltuieli pentru transport în sumă de 9474 lei și 1060,67 euro.

- cu titlu de prejudiciu moral: lui Pasat S. - 20000 lei; lui Pasat V. - 20000 lei; lui Pasat Vs. - 10000 lei.

- în beneficiul părții vătămate Pasat Vs., cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 5000 lei.

În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, potrivit jurisprudenței naționale și a CtEDO, având în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția europeană, instanța nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acușării solicitați de părți (*hotărârile CtEDO Popovici vs. Moldova din 27.11.2007, §72 și Dănila vs. România din 8.03.2007, §62-63*). Martorii acușării se audiază din nou în cazul în care depozitiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărârea CtEDO Spînu vs. România din 29.04.2008, §60*).

Verificând probele administrate direct în instanța de apel, Colegiul judiciar a constatat fapta prejudiciabilă imputată inculpatului prin rechizitoriu și analizând probele administrate în cauza penală prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, s-a considerat că vina inculpatului în săvârșirea faptei imputate este dovedită în întregime și anume: a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal conform indicilor: *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau exploatarea mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale*.

Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate a conchis că, prima instanță incorect l-a achitat pe Baran T. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, or, la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunii imputate. Situația de fapt și de drept reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță vădit eronat a apreciat declarațiile inculpatului Baran T. precum că, „conducea automobilul de model „Ford Tranzit” pe traseul Lingura-Cantemir, în mod regulamentar cu o viteză de aproximativ

50 km/ora și în locul unde trebuia să efectueze manevra de virare la stânga, pe un drum secundar, de țară, s-a uitat în oglinda retrospectivă și a aprins indicatorul curbei la stânga și frânând încet pentru a putea intra în curbă”.

Or, potrivit declarațiilor părții vătămate Pasat Vs., conducătorul automobilului de model „Ford Tranzit” nu a semnalizat că dorește să întreprindă careva manevre, iar acesta având viteza în jur de 40-50 km/h a semnalizat microbuzului că intenționează să efectueze manevra de depășire. Declarațiile acestei părți sunt confirmate și prin declarațiile lui Pasat S., care a menționat că, fiind așezată pe bancheta din față, în preajma sat. Lingura, fiind în spatele microbuzului roșu, soțul a semnalizat că dorește să efectueze manevra de depășire, efectuând manevra și fiind paralel cu microbuzul, inculpatul i-a lovit, ei ajungând în copac.

Colegiul judiciar nu a constatat temei pentru a pune la îndoială declarațiile părților vătămate Pasat Vs. și Pasat S., întrucât acestea sunt consecutive, detaliate, care nu contravin declarațiilor date la urmărirea penală, în prima instanță și instanța de apel, iar în cumul acestea declarații se coroborează cu alte probe în cauză.

Din procesul-verbal de cercetare la fața locului și a schemei accidentului rutier se reflectă că cercetării a fost supus traseul R-56 din preajma s. Lingura, r-nul Cantemir, pe partea stânga se află un drum secundar ce reprezintă un drum de țară cu lățimea de 4,9 metri, fiind sub un unghi de 90 grade față de traseul principal. Automobilul de model „VW Passat” este tamponat într-un copac pe acostament din partea stânga iar automobilul de model „Ford Tranzit” se află pe partea dreaptă a carosabilului, fiind amplasat parțial pe acostament.

Raportul de expertiză auto-tehnică nr. 0677 din 8 decembrie 2015, cu planșa fotografică, indică direct că, în urma comparării mijloacelor de transport model „VW Passat” cu n/î XXXXX și model „Ford Tranzit” cu n/î XXXXX, axele longitudinale a acestora se aflau la un unghi de aproximativ 30 grade, iar raportul de expertiză judiciară nr. 1868 din 5 iunie 2016 și planșa fotografică la acesta, atestă că cauza imediată a depresurizării roții stângi din față a automobilului „Ford Tranzit” constituie deformarea discului acestei roți, care în condiții normale de exploatare și anume în procesul deplasării automobilului pe carosabil de asfalt nu pot apărea doar în momente de tamponări a mijloacelor de transport.

Astfel, instanța a conchis că, reieșind din constatările raporturilor nominalizate, deteriorările mijloacelor de transport și unghiul axelor acestora în momentul tamponării, s-a demonstrat că impactul între aceste automobile a avut loc atunci când automobilul de model „VW Passat” efectua depășirea regulamentară în raport cu automobilul de model „Ford Tranzit”, fapt demonstrat prin localizarea defectelor tehnice la ambele mijloace de transport și depresezarea roții din stânga față cu deformarea discului la automobilul Ford Tranzit ca urmare a impactului cu automobilul „VW Passat”, care se deplasa paralel și era deja în depășire.

Astfel, prin acțiunile sale inculpatul a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 și anume:

- pct. 32 alin. (2) lit. b), alin. (3), alin.(5), care prevăd că conducătorul de vehicul trebuie să semnalizeze corespunzător cu semnalizatoarele de direcție, înainte de a efectua manevra (preselectare a benzii, virare, întoarcere). Semnalizarea cu semnalizatorul de direcție sau cu brațul trebuie efectuată din timp. Înaintea manevrei, și întreruptă imediat după efectuarea ei. Presemnalizarea oricărei manevre se va efectua ulterior asigurării că prin această manevră nu se vor crea obstacole altor participanți la trafic;

- pct. 39 alin. (1) - înainte începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.

În rezultatul producerii accidentului rutier, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 176 D din 29 decembrie 2015, lui Pasat S. i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămări corporale medii. Potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 257 D din 4 decembrie 2015 lui Pasat V. i-au fost cauzate leziuni, care se califică ca vătămare corporală medie.

Instanța de fond eronat a constatat faptul că neposedarea permisului de conducere a mijloacelor de transport de către inculpatul Baran T., nu prezumă în mod automat că acesta nu posedă cunoștințele necesare de a conduce în siguranță vehiculul pe drum. Or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpatul Baran T. în timpul comiterii accidentului rutier din 22 iulie 2015, conducând automobilul de model „Ford Tranzit”, care este un microbuz cu o capacitate de greutate mai sporită, iar el nu deținea permis de conducere, fiind minor (având doar 16 ani), neavând capacitatea deplină de exercițiu.

Este eronată și concluzia instanței de fond precum că, organul de urmărire penală nu a prezentat probe ce ar demonstra că, inculpatul Baran T. nu este apt din punct de vedere psihofiziologic și medical, că nu posedă cunoștințe și dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, or, inculpatul având vârsta de 16 ani, fără capacitatea deplină de exercițiu, nu deținea permis de conducere care asigură faptul că persoana posedă cunoștințe pe care le-a obținut în modul stabilit la școlile de instruire auto.

Însuși din declarațiile inculpatului Baran T. (inclusiv în instanța de apel) s-a constatat că el, înainte de a efectua virarea la stânga s-a uitat în urmă, văzând autoturismul „VW Passat” la mare distanță de 100-150 m , considerând că va dovedi virarea la stânga, a început manevra pe când automobilul din urmă deja se afla la depășire. Astfel , inculpatul Baran T. eronat a considerat în mod ușuratic că manevra lui nu ar pune în pericol alți participanți la trafic.

Colegiul judiciar a constatat că declarațiile inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părților vătămate Pasat Vs., Pasat V., Pasat S., și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală

și art. 6 CEDO.

Cu referire la pedeapsa ce urmează a fi aplicată inculpatului, instanța de apel, ținând seama de prevederile relevante în acest sens, a conchis că în cazul dat pedeapsa echitabilă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, inculpatului Baran T. este de amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 6000 lei.

Inculpatului Baran T., în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3¹) Cod penal, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care decizia devine executorie.

Cu privire la acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate privind încasarea prejudiciului material și moral, instanța de apel a concluzionat că aceasta urmează a fi admisă parțial, din următoarele motive.

Art. 225 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, prevede că judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. La adoptarea sentinței de condamnare, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingerea.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral, cauzat prin acțiunea sau omisiune.

Materialele cauzei denotă că, părțile vătămate Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V. au depus acțiunea civilă, prin care solicită încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material, cheltuieli suportate pentru tratament, în mărime de 14903,19 lei, cheltuieli suportate pentru transport în mărime de 1060,67 euro. Astfel, ținând cont de faptul că din materialele cauzei s-a stabilit că inculpatul a comis fapta ilicită și prin acțiunile sale, le-a cauzat părților vătămate un prejudiciu, iar acțiunea civilă urmează a fi soluționată în favoarea părților vătămate, în măsura în care se probează existența/întinderea prejudiciului.

În acest sens, Colegiul judiciar a evidențiat că părțile vătămate au prezentat probe în confirmarea prejudiciului material ce atestă că aceștia au suportat cheltuieli pentru tratament în mărime de 14903,19 lei, fapt confirmat prin certificatul eliberat de directorul IMSP „Spitalul raional Cantemir”, potrivit căruia Pasat S. a achitat suma de 1435,26 lei, iar Pasat V. suma de 279,54 lei, cheltuieli suportate pentru tratament, cât și bonurile de plată: nr. 010404, nr.010208, nr. 010409 și chitanța nr. 385, bon de plată: 06139, 06140, 003199, 003309, 003198 eliberat de INSP „Spitalul Clinic de traumatologie și Ortopedie” potrivit căruia Pasat S. a achitat suma de 173,62 lei, 278,77 lei, 25,21 lei, 6900 lei, 1219 lei, 216 lei, 1902 lei, 66 lei, 1831,80, precum și bonurile de plată ce certifică procurarea medicamentelor.

Cheltuielile pentru transport sunt confirmate prin bonurile și biletele de avion anexate la prezenta cauză penală (67,68,69,70,71,72,73,74,75,76, vol. II) în sumă de 9474 lei și 1060,67 euro.

Cheltuielile de asistență juridică se confirmă prin: bonul de plată din 8 septembrie 2015 seria EZ nr.648577 (f.d.48, vol. II) potrivit căruia Pasat Vs. a achitat 5 000 lei pentru asistența juridică.

În concluzie, instanța a considerat că este întemeiat de a se încasa de la inculpatul Baran T., în beneficiul părților vătămate prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 14903,10 lei, cheltuieli pentru tratament; 9474 lei și 1060,67 euro, cheltuieli pentru transport și 5000 lei, cheltuieli pentru asistență juridică.

Cu privire la acordarea prejudiciului moral, instanța a specificat că, conform art. 219 alin. (2), alin.(4) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: repararea prejudiciului moral sau, după caz a daunei reputației profesionale.

La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral instanța de judecată ia în considerație suferințele fizice ale victime, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței la viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Prin săvârșirea infracțiunii de către inculpatul Baran T. în privința părților vătămate, acestora le-au fost cauzate nu numai suferințe fizice, ci și psihice (stres, frustrare, disconfort), însă în același timp, s-a considerat că suma de 150000 lei (a câte 50000 pentru fiecare parte vătămată) solicitată cu titlu de prejudiciu moral este una exagerat de mare, și nu corespunde volumului de suferințe fizice și psihice cauzate.

În acest context, instanța de apel a notat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral instanța de apel a luat în considerație nu numai gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice a părților vătămate, dar și importanța vitală a drepturilor victimelor, anume atentarea la viață și integritatea fizică, starea de stres și frustrare, considerând că prejudiciul moral în mărime de 20000 lei pentru Pasat S., de 20000 lei pentru Pasat V., de 10000 lei pentru Pasat Vs., ar aduce o compensare a suferinței psihice și satisfacție echitabilă.

Cât privește solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în mărime de 3281,54 lei în beneficiul statului, cerința aceasta urmează a fi respinsă, pentru următoarele considerente.

Colegiul judiciar a făcut trimitere la prevederile art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, menționând că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Prin urmare, instanța a considerat necesar de a face trimitere și la prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat, în vigoare la momentul comiterii infracțiunii (până la modificare conform Legii nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018).

Drept urmare a celor invocate se conchide că, în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea

acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Cu referire la cele expuse, la caz, instanța a reținut că, raportul de expertiză medico-legală nr. 157 D din 4 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.73-74, vol. I), raportul de expertiză tehnică nr. 0677 din 8 decembrie 2015, cu costul de 1700 lei (f.d.77-88, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr. 176 D din 23 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.91-92, vol. I), raportul de expertiză judiciară tehnică nr. 1868 din 5 ianuarie 2016, cu costul de 960 lei (f.d. 111-114, vol. I), cât și rapoartele de constatare medico-legală nr. 43 D și nr. 170 (f.d.42-43,44,vol. I), au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Mai mult, potrivit art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (*M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016*), în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Colegiul judiciar a considerat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Baran T. și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

Respectiv, argumentele procurorului că statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul și avocații Rusev S. și Gîjdianu A., acționând în interesele inculpatului, o contestă cu recursuri ordinare solicitând casarea acesteia.

6.1. Procurorul, întemeindu-și cererea pe temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea neadmiterii cerinței de încasarea a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte.

Partea acuzării consideră că soluția instanței de apel, prin care a fost respinsă cerința procurorului, referitoare la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual-penale în vigoare. Astfel, potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală *„Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.”* Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală despre obligativitatea suportării cheltuielilor

judiciare de către condamnat, și doar dacă acesta este în imposibilitate de a le achita, cheltuielile respective pot fi încasate din bugetul de stat.

Recurentul afirmă că, atât în sentință, cât și în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsesc soluțiile privind cheltuielile judiciare, așa cum se cere în art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală. Simpla mențiune de respingere a solicitării procurorului despre respingerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, nu este o soluție procesuală, legală și deplină.

Mai mult, instanța de apel a dispus că: *„Se respinge, ca neîntemeiată, cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare (pentru efectuarea expertizei) în mărime de 328,54 lei, din contul inculpatului.”* Pe când, partea acuzării a solicitat recuperarea cheltuielilor în cuantum de 3281,54 lei, bani suportați în legătură cu efectuarea: raportului de expertiză medico-legală nr. 157 D din 4 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.73-74,vol. I), raportului de expertiză tehnică nr. 0677 din 8 decembrie 2015, cu costul de 1700 lei (f.d.77-88,vol. I), raportului de expertiză judiciară nr. 176/D din 23 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.91-92,vol. I), raportului de expertiză judiciară tehnică nr. 1868 din 5 ianuarie 2016, cu costul de 960 lei (f.d. 111-114, vol. I), și rapoartelor de constatare medico-legală nr. 43/D și nr. 170 (f.d.42-43,44,vol. I), cu costul de 57 lei.

Astfel, în opinia procurorului instanța de apel nu a soluționat corect chestiunea ce vizează încasarea cheltuielilor de judecată, eroarea respectivă urmând a fi corectată prin rejudecarea cauzei.

6.2. Avocatul Rusev S. acționând în interesele inculpatului, solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de achitare în privința lui Baran T., din motiv că instanța de apel a admis erori de drept ce pot fi reparate doar de instanța de recurs, și anume l-a recunoscut ilegal vinovat pe Baran T. în situația în care în acțiunile lui nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de care a fost condamnat, totodată hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) din Codul de procedură penală, servește ca temei de declarare a recursului.

Argumentele aduse de recurent în favoarea celor solicitate se rezumă la:

- prima instanță corect a dat o apreciere critică constatării precum că, din depozițiile părților vătămate reiese că vinovat de accidentul rutier este inculpatul Baran T., iar condamnarea lui se bazează pe declarațiile părților vătămate, care de fapt sunt prea controversate pentru a avea calitatea de probă într-o sentință de condamnare;

- pe parcursul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că declarațiile părților vătămate au un caracter tendențios cel puțin în privința presupusei angajări regulamentare a lui Pasat Vs. în depășirea automobilului „Ford Tranzit” condus de inculpat. Or, declarațiile acestora, care evident sunt niște persoane cointeresate, au fost date reieșind din dorința de a nu fi constatați vinovați de comiterea accidentului rutier, cu scopul de a crea pe de o parte, o impresie defavorabilă inculpatului și pe de altă parte de a crea părții acuzării o probă artificială pentru a dovedi vinovăția lui Baran T.

- declarațiile părților nominalizate nu coroborează cu alte probe din dosar și nu pot fi apreciate ca probe incontestabile în vederea condamnării inculpatului pentru infracțiunea imputată;

- declarațiile părților vătămate se combate prin procesul-verbal de cercetare la fața locului cu planșa fotografică și schița accidentului rutier, în care este redat clar că locul ciocnirii mijloacelor de transport este partea stângă a carosabilului, la distanța de 1,7 m de la marginea stângă a carosabilului (carosabilul având o lățime totală de 7,1 m), că ciocnirea a avut loc pe contrasens în momentul în care automobilul de model „Ford Tranzit” condus de Baran T. efectua manevra de virare la stângă pentru a intra într-un drum adiacent, fapt care este prezentat nemijlocit și de partea vătămată Pasat Vs. în imaginea cu nr. 16 din planșa fotografică anexată la procesul verbal;

- prin raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr. 0677 din 08.12.2015 se constată clar că „*în momentul coliziunii partea dreaptă din față a automobilului de model „VW Passat”, a intrat în contact cu partea stângă lateral a automobilului „Ford Tranzit”. În urma comparării mijloacelor de transport a fost stabilit că axele lor longitudinale se aflau la un unghi de aproximativ 30 grade.*” Astfel, expertul a constatat concret că anume automobilul „VW Passat” condus de Pasat Vs. a tamponat (a intrat în coliziune cu) automobilul „Ford Tranzit” condus de Baran T., care făcea manevra spre stângă, și nu invers după cum au declarat părțile vătămate;

- prin această concluzie a expertului și prin poziționarea locului de ciocnire a mijloacelor de transport se exclude aflarea mijloacelor de transport paralel în momentul impactului (concluzie făcută de instanța de apel), or nu putea automobilul „Ford Tranzit” condus de Baran T. să se afle în momentul coliziunii la distanța de 1,7 m de la partea stângă a carosabilului, dacă aceste două mijloace s-ar fi deplasat paralel după cum indică părțile vătămate.

Din aceste probe reiese clar că automobilul „VW Passat” condus de Pasat Vs. a tamponat automobilul „Ford Tranzit” condus de Baran T. în momentul în care ultimul efectua regulamentul manevra de virare la stânga spre un drum adiacent.

Pe parcursul cercetării judecătorești martorul Baran E. a declarat clar că inculpatul Baran T. înainte de a efectua manevra de virare la stânga a semnalizat acest fapt prin aprinderea semnalizatorului, care a rămas aprins și după accident, că Baran T. se deplasa cu o viteză redusă, deoarece intenționa să intre într-un drum adiacent ce se plasa perpendicular cu traseul de deplasare.

Martorul Sîrbu Gh. a comunicat instanței că la spital partea vătămată Pasat V. povestea rudelor sale că mama sa Pasat S. îi făcea observație tatălui Pasat Vs. să nu meargă cu viteză. În privința declarațiilor martorilor nominalizați, instanța de apel nici nu s-a expus, nemaivorbind de faptul că instanța de apel nu a adus careva argumente care ar combate valoarea lor probantă în lipsa faptei infracțiunii și respectiv a vinovăției lui Baran T.

În cazul în care Baran T. a semnalat intenția de a vira spre stânga, Pasat Vs. a încălcat prevederile pct. 51 lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, *înaintea depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că cel care îl precedă pe*

aceeași bandă nu a semnalizat intenția de a depăși sau intenția de a preselecta spre stânga. Prin urmare anume încălcările lui Pasat Vs. au dus la comiterea accidentului rutier și la consecințele survenite dar nu acțiunile lui Baran T. care au fost regulamentare.

La caz, lipsa permisului de conducere la Baran T. nu trebuie să egaleze automat cu vinovăția acestuia de comiterea accidentului rutier, or chiar și în lipsa permisului de conducere acesta a acționat regulamentar.

După sentința de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel 1-a condamnat pe inculpat în baza declarațiilor părții vătămate, care fiind audiați în instanța de apel pur și simplu au confirmat cele declarate în prima instanță și în atare circumstanțe, nu putem vorbi despre careva probe noi administrate în instanța de apel.

Astfel, reieșind din cele menționate mai sus este evident faptul că instanța de apel, fără a aprecia toate circumstanțele cauzei și probele administrate, și-a motivat greșit soluția de recunoaștere a vinovăției lui Baran T. în comiterea infracțiunii incriminate.

Mai mult ca atât, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 05.12.2018, procurorul a înaintat demers, prin care a solicitat audierea părților vătămate Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V., fără a se expune în privința martorilor Baran E. și Baran S., cei din urmă fiind martori oculari, care de altfel fac parte și din lista probelor anexată la rechizitoriu (f.d. 154, vol. I), însă reieșind din materialele cauzei, cei doi martori până la urmă nu au fost audiați și nici prezenți în cadrul ședințelor de judecată. Deși declarațiile lor fac parte din probele și înscrisurile cercetate conform procesului-verbal din 05.12.2018 (f.d. 230, vol. II), iar în decizia contestată nu se regădesc.

Suplimentar, se menționează că prezentarea insuficientă a unui ansamblu probator din partea acuzării care ar sta la baza învinuirii și se limitează doar pe declarațiile părților vătămate, care de altfel sunt vagi și contradictorii, fără a lua în considerație varianta în care Baran T. a efectuat regulamentar manevra de virare la stângă pentru a intra pe un drum adiacent, ceea ce presupune că organul de urmărire penală avea reala posibilitate de a prezenta mai multe probe, inclusiv, verificările sistemelor de iluminare și semnalizare la ambele mijloace de transport, și care acțiuni ale celor doi conducători sunt regulamentare și care nu, or, conform art. 28 alin. (1) Cod de procedură penală, *procurorul și organul de urmărire penală au obligația, în limitele competenței lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care sunt sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod, că s-a săvârșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate.*

Prin urmare, odată ce partea acuzării nu a prezentat instanței de judecată probe noi și concludente întru confirmarea vinovăției faptului tamponării de către Baran T. a automobilului „VW Passat” condus de Pasat Vs. și prin urmare, toate probele pe care acuzarea le-a pus la baza învinuirii lui Baran T. în nici un mod nu dovedesc vinovăția acestuia în încălcarea regulilor de securitate a circulației care au dus la cauzarea din imprudență a vătămării medii a integrității corporale și a sănătății părții vătămate.

Ținând seama de cele menționate mai sus, este evident că este greșită concluzia instanței de apel, precum că sentința de achitare a lui Baran T., este ilegală, deoarece

cumulul de probe sus menționate, care au constituit obiectul cercetării judecătorești, dovedesc incontestabil că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Totodată, recurentul considerăm că reieșind din faptul că Baran T. nu este vinovat de accidentul rutier, acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate greșit au fost admise de instanța de apel.

6.3. Avocatul Gîjdianu A. acționând în interesele inculpatului, solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței de achitare.

Recurentul evidențiază în cererea de recurs că, în procesul de judecată a fost identificată poziția diametral opusă a părții acuzării și a apărării.

Astfel, partea acuzării s-a rezumat la aceia că inculpatul începând manevra de virare la stângă nu s-a asigurat, nu a semnalizat și nu a cedat trecerea autoturismului ce venea din urmă creând situația ca autoturismul condus de Pasat Vs. să se tamponeze tangențial cu partea din față a vehiculului condus de inculpat, ca apoi, în urma schimbării vectorului deplasării să se lovească frontal de un pom ce creștea pe marginea traseului, lateral acostamentului. Această poziție a reieșit din depozițiile părților vătămate Pasat Vs., Pasat S. și Pasat V., care menționez suplimentar sunt membri a unei familii.

Pe poziție diametral opusă a fost partea apărării care a susținut că, prin depozițiile inculpatului Baran T. și a martorului Baran E., mama lui, care se afla în mijlocul de transport condus de inculpat în timpul accidentului, se confirmă că înainte de a începe manevra de virare la stângă inculpatul a încetinit automobilul, a inclus indicatorul de virare la stângă și a început manevra propriu-zisă, însă când deja intersectase mijlocul drumului și intrând pe banda sensului opus, din urmă un autoturism a lovit tangențial roata din față a vehiculului și ulterior s-a proiectat pe diagonală într-un copac de pe marginea acostamentului din sensul opus a direcției de deplasare.

Martorul Sîrbu Gh. care l-a transportat pe inculpat la spital și a fost martor ocular a discuției dintre minorul Pasat V. și o persoană, ce se afla în salonul în care era și inculpatul, a relatat faptul că mama lui i-a spus tatălui, care era la volanul autoturismului, să fie atent că vehiculul care se deplasa în față a inclus semnalul de virare la stânga.

În astfel de circumstanțe, instanța de fond în esență, a apreciat depozițiile martorilor acuzării ca tendențioase și a ajuns la concluzia că partea acuzării nu a probat faptul că vinovat de producerea accidentului rutier în care au fost implicate persoanele indicate în actul învinuirii s-ar face Baran T.

În urma examinării cererilor de apel, Curtea de Apel Cahul a ajuns la o concluzie diametral opusă față de cea a instanței de fond, considerând mai veridice depozițiile date de părțile vătămate, decât cele ale inculpatului Baran T. și a mamei sale, Baran E.

Este de atenționat că deși în ședința instanței de apel au fost date citirii declarațiile martorului Sîrbu Gh., iar partea apărării s-a referit la acestea, instanța nu le-a dat nici o apreciere.

Recurentul menționează că, instanța de apel judecând cauza era obligată de a audia martorii și a aprecia pertinenta tuturor probelor din dosar, nu doar cele ale acuzatorului de stat.

Avocatul mai subliniază că actele procesuale de bază: cercetarea la fața locului și raportul de expertiză auto-tehnică nu conțin fapte obiective ce ar confirma sau infirma pozițiile părții acuzării sau apărării.

La baza sentinței și a deciziei instanței de apel stau depozițiile unor persoane care direct sau indirect sunt interesate în soluționarea acestui dosar, fiind membri familiei părților vătămate sau a inculpatului. Unicul martor, care nu are legături de rudenie cu nici un participant la proces, este Sîrbu Gh., însă depozițiile acestuia instanța de apel le-a ignorat, ceea ce încalcă vădit echitatea procedurii desfășurate în privința inculpatului.

Prin aceasta, partea menționează că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția – art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurenților, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestora, pentru următoarele motive.

Raționamentele instanței referitoare la soluția adoptată, se întemeiază *în drept* pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererilor de recurs depuse de părți instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de recurenți, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârea recurată este conformă legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să o afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurenți, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția instanței de apel adoptate pe caz în partea condamnării inculpatului și în partea chestiunii legate de încasarea cheltuielilor judiciare.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către titularii cererilor de recurs.

La caz, au fost declarate trei cereri de recurs, parvenite atât din partea acuzării, cât și a apărării, de aceea Colegiul Penal în contextul ce urmează se va expune în puncte separate asupra alegațiilor recurenților.

7.1. Din conținutul recursului declarat de procuror se constată că acesta, făcând trimitere la cazul de casare prevăzut de pct. 6) din alin. (1) art. 427 din Codul de procedură penală, pledează pentru casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte.

Verificând actele cauzei, raportat la alegațiile procurorului, instanța de recurs consemnează că cele avansate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel, în partea neîncasării cheltuielilor judiciare este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Colegiul Penal găsește vădit nefondată revendicarea procurorului privitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privind neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 157 D din 4 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.73-74,vol. I), raportului de expertiză tehnică nr. 0677 din 8 decembrie 2015, cu costul de 1700 lei (f.d.77-88,vol. I), raportului de expertiză judiciară nr. 176/D din 23 decembrie 2015, cu costul de 57 lei (f.d.91-92,vol. I), raportului de expertiză judiciară tehnică nr. 1868 din 5 ianuarie 2016, cu costul de 960 lei (f.d. 111-114, vol. I) și rapoartelor de constatare medico-legală nr. 43/D și nr. 170 (f.d.42-43,44,vol. I), cu costul de 57 lei, dat fiind că, în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului, după cum pretinde recurentul. O atare prevedere legală expresă se conține în dispoziția art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, unde este stipulat că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Drept urmare, corect instanța de apel a statuat că, plata pentru efectuarea acestor acțiuni procesuale, în sumă totală de 3281,54 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatului, întrucât o acoperire legală în acest sens nu există la moment. Prin alte cuvinte, atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227 - 229, precum și cele din Legea specială nr. 68/2016 amintită supra, stabilesc că responsabilul pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor îndrituite cu efectuarea expertizelor judiciare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.

Cât privește eroarea admisă de instanța de apel în dispozitivul deciziei adoptate, în partea în care a menționat că: *„Se respinge, ca neîntemeiată, cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare (pentru efectuarea expertizei) în mărime de 328,54 lei, din contul inculpatului.”*, pe când partea acuzării a solicitat recuperarea cheltuielilor în cuantum de 3281,54 lei, Colegiul Penal consideră că aceasta este mai degrabă o greșeală de redacție, dar nu o eroare de drept ce ar condiționa casarea deciziei instanței de apel, după cum solicită procurorul. Mai mult că, în partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța a specificat suma corectă a cheltuielilor suportate de stat pentru instrumentarea acestei cauze.

Concomitent, instanța respinge, ca nefondate, afirmațiile recurentului precum că, atât în sentință, cât și în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsesc soluțiile legale privitor la cheltuielile judiciare, așa cum se cere în art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397

pct. 5) în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, iar simpla mențiune de respingere a solicitării procurorului despre încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, nu este o soluție procesuală, legală și deplină. Față de cele consemnate de recurent, Colegiul notează că, normele procesuale la care face trimitere procurorul vizează soluționarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, pe când în această speță, partea acuzării cu o atare acțiune nu a intervenit, respectiv soluția instanței de apel prin care s-a dispus respingerea solicitării despre recuperarea cheltuielilor judiciare este corectă și legală.

Cu privire la cele consemnate de recurent despre existența unor soluții contradictorii în practica judiciară cu privire la modul de soluționare și recuperare a cheltuielilor judiciare de către Curtea de Apel Cahul, Colegiul Penal ține să specifice că dreptul la o jurisprudență constantă nu este o chestiune ce se regăsește printre temeiurile de declarare a recursului ordinar, mai mult ca atât, în cauza *Legrand c. Franței* din 26 mai 2011, nr. 23228/08, Curtea de la Strasbourg a statuat că apariția unui reviriment de jurisprudență și aplicarea de noi soluții într-o procedură pendinte nu încalcă art. 6 din Convenție - dreptul la un proces echitabil. În același sens, s-a consemnat că exigențele asigurării securității raporturilor juridice și protecția încrederii din partea justițiabililor nu consacră dreptul la o jurisprudență constantă și că evoluția jurisprudenței nu este prin ea însăși contrară unei bune administrări a justiției, *întrucât absența unei abordări dinamice și evolutive ar împiedica orice schimbare sau îmbunătățire*.

Pentru toate considerentele arătate supra, Colegiul Penal a conchis asupra soluției de inadmisibilitate a recursului declarat de procuror, cu menținerea deciziei instanței de apel.

7.2. Privitor la cele două cereri de recurs înaintate de apărătorii inculpatului, Colegiul, analizând argumentele expuse de recurenți, constată că ambii solicită menținerea sentinței de achitare în privința lui Baran T. motivând că instanța de apel a dat o apreciere eronată probatoriului din dosar și a pus la baza condamnării acestuia preponderent probele susținute de procuror în sensul învinuirii, fără a le raporta cu cele prezentate de partea apărării, încălcând astfel echitatea procesului penal desfășurat în privința inculpatului. Concomitent, în conținutul cererilor de recurs avocații consemnează doar circumstanțe factologice, pe care le descrie în detaliu, evidențiind că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probatoriu administrat pe caz.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, Colegiul apreciază că recursurile declarate de apărătorii inculpatului, sunt vădit nefondate, întrucât din analiza actor cauzei și rezultând din lucrul judecat de Curtea de Apel, se constată că nu există careva circumstanțe cu caracter substanțial și convingător, care să justifice ingerința în hotărârea de condamnare pronunțată în privința lui Baran T.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, la avansarea unei cereri de recurs partea este obligată să se expună prin argumente temeinice, asupra esenței erorii de drept pretins că a fost admisă la etapa precedentă de judecare a cauzei. În mod special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea

temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauza deferită judecătii. Simplul dezacord al părții cu modalitatea de apreciere a probatoriului din dosar, nu poate duce la casarea unei hotărâri judecătorești, după cum pretind în acest caz avocații Rusev S. și Gîjdiianu A., atâta timp cât instanța s-a ghidat de cadrul legal judecând această cauză.

Pe aceeași linie de considerente, se reține că, invocând eroarea de drept prevăzută de pct. 6), avocații încearcă să sugereze faptul că instanța ierarhic inferioară urma să acorde o atenție mai sporită declarațiilor inculpatului, a mamei acestuia și a martorului Sîrbu Gh., în detrimentul declarațiilor părților vătămate, care sunt direct interesați de condamnarea lui Baran T. pentru comiterea accidentului rutier, cu implicarea ultimilor. Colegiul Penal consideră aceste critici nefondate reiterând în acest aspect că, în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului, cu fiecare ocazie posibilă se reamintește că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia, iar o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu actele cauzei.

În general, cerința textuală a cazurilor de casare menționate în recursuri presupune că, la etapa judecării cauzei de către instanța de apel s-au încălcat prevederile legii penale sau celei procesual-penale, și nici un indiciu nu poate sugera avocaților precum că, chestiunea de apreciere a probatoriului ar putea constitui în sine o eroare de drept care să se subscrie măcar unuia din cele 5 subpuncte ale pct. 6) sau pct. 8) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, Colegiul consideră inacceptabil faptul că recurenții, pe calea recursului ordinar, doresc să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea reaprecierii probatoriului și dispunerii achitării lui Baran T., în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul funcționării acesteia.

Prin urmare, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune achitarea inculpatului, după cum solicită recurenții. Pe de altă parte, este indubitabil faptul că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, conclundența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal nu va analiza și verifica probele administrate în cauză. Mai mult, că în cauza deferită judecării nu s-a constatat discrepanțe între cele reținute de instanța de apel în vederea condamnării lui Baran T. și conținutul real al probelor, sau ignorarea unor aspecte evidente ce ar fi avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Afirmațiile părții apărării precum că soluția de condamnare în privința inculpatului în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, este fondată preponderent pe declarațiile părților vătămate, care fac parte din aceeași familie, sunt declarative și nu se confirmă din actele cauzei. Or, după cum se constată din decizia instanței de apel, pentru dispunerea condamnării inculpatului în baza articolului incriminat acestuia, s-au luat în vedere toate probele acumulate de partea acuzării la etapa urmăririi penale și cele prezentate de partea apărării, justificat ajungându-se la concluzia că anume Baran T. se face vinovat de comiterea accidentului rutier, în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Instanța de apel, analizând direct și minuțios toate probele, prin prisma art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, le-a descris conținutul în hotărârea adoptată, ajungând la concluzia că: *„Colegiul judiciar nu a constatat temei pentru a pune la îndoială declarațiile părților vătămate Pasat Vs. și Pasat S., întrucât acestea sunt consecutive, detaliate, care nu contravin declarațiilor date la urmărirea penală, în prima instanță și instanța de apel, iar în cumul acestea declarații se coroborează cu alte probe în cauză.*

Din procesul-verbal de cercetare la fața locului și a schemei accidentului rutier se reflectă că cercetării a fost supus traseul R-56 din preajma s. Lingura, r-nul Cantemir, pe partea stânga se află un drum secundar ce reprezintă un drum de țară cu lățimea de 4,9 metri, fiind sub un unghi de 90 grade față de traseul principal. Automobilul de model „VW Passat” este tamponat într-un copac pe acostament din partea stânga iar automobilul de model „Ford Tranzit” se află pe partea dreaptă a carosabilului, fiind amplasat parțial pe acostament.

Raportul de expertiză auto-tehnică nr. 0677 din 8 decembrie 2015, cu planșa fotografică, indică direct că în urma comparării mijloacelor de transport model „VW Passat” cu n/î XXXXX și model „Ford Tranzit” cu n/î XXXXX, axele longitudinale a acestora se aflau la un unghi de aproximativ 30 grade, iar raportul de expertiză judiciară nr. 1868 din 5 iunie 2016 și planșa fotografică la acesta, atestă că cauza imediată a depresurizării roții stângi din față a automobilului „Ford Tranzit” constituie deformarea discului acestei roți, care în condiții normale de exploatare și anume în procesul deplasării automobilului pe carosabil de asfalt nu pot apărea doar în momente de tamponări a mijloacelor de transport.

Colegiul judiciar conchide, reieșind din constatările raporturilor nominalizate, deteriorările mijloacelor de transport și unghiul axelor acestora în momentul tamponării, s-a demonstrat că impactul între aceste automobile a avut loc atunci când automobilul de model „VW Passat” efectua depășirea regulamentară în raport cu automobilul de model „Ford Tranzit”, fapt demonstrat prin localizarea defectelor tehnice la ambele mijloace de transport și depresurizarea roții din stânga față cu

deformarea discului la automobilul „Ford Tranzit” ca urmare a impactului cu automobilul „VW Passat”, care se deplasa paralel și era deja în depășire.

Astfel, prin acțiunile sale inculpatul a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 și anume:

- pct. 32 alin. (2) lit. b), alin. (3), alin.(5), care prevăd că conducătorul de vehicul trebuie să semnalizeze corespunzător cu semnalizatoarele de direcție, înainte de a efectua manevra (preselectare a benzii, virare, întoarcere). Semnalizarea cu semnalizatorul de direcție sau cu brațul trebuie efectuată din timp, înaintea manevrei, și întreruptă imediat după efectuarea ei. Presemnalizarea oricărei manevre se va efectua ulterior asigurării că prin această manevră nu se vor crea obstacole altor participanți la trafic;

- pct. 39 alin. (1) - înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.”

În rezultatul producerii accidentului rutier, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 176 D din 29 decembrie 2015, lui Pasat S. i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămări corporale medii. Potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 257 D din 4 decembrie 2015 lui Pasat V. i-au fost cauzate leziuni, care se califică ca vătămare corporală medie.

Prin urmare, opozabil poziției susținute de recurenți, se relevă că, potrivit art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile a îndeplinit obligația legală de a supune verificării legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza tuturor probelor din dosar, conform materialelor din dosar, drept urmare decizia instanței de apel cuprinde raționamente, care au dus la admiterea apelurilor declarate de procuror și apărătorul părților vătămate, cu casarea sentinței de achitare și dispunerea condamnării inculpatului.

De asemenea, instanța de recurs nu vede necesitatea de a dezbate, prin alte argumente, toate alegațiile din recursuri, în primul rând pentru că acestea țin de fondul cauzei și de aprecierea probelor și în al doilea rând pentru că careva temeuri de casare *ex officio* Colegiul nu a stabilit.

Cele consemnate supra, evidențiază o dată în plus că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor acestei cauze, înlăturând justificat și prin argumente temeinice versiunea primei instanțe despre nevinovăția inculpatului de comiterea accidentului rutier.

La caz, ținând seama de rigorile legii, justificat s-a conchis că Baran T. urmează a fi recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul la 6000 lei. Alăturat acțiunii penale, instanța de recurs menționează că soluția Curții de Apel și în partea soluționării acțiunii civile înaintate de părțile vătămate, este corectă.

Pe cale de consecință, instanța de recurs reiterează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în

corespondere și cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37) a hotărârii în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, a indicat că art. 6 §1 din Convenție deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

Având ca reper considerentele arătate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea acestui dosar în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prevăzute de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursurile ordinare declarate de acuzatorul de stat și apărătorii inculpatului, sunt vădit neîntemeiate.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, de avocații Rusev Serghei și Gîjdianu Anatolie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe Baran Tudor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 iunie 2019.

Președinte

Judecător

Judecător

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion